

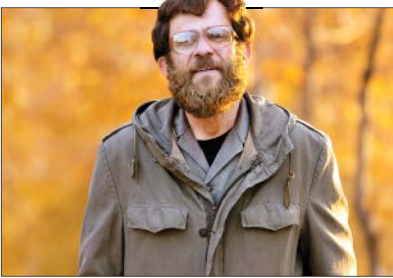

نگاهی به فیلم «غریب»

از قلب ها وارد شد

به جزفیلم هایی که درباره خود سینما ساخته شده اند و ارجاعات مدام سینمایی دارند، در سینمای ایران کم پیش می آید

فیلم هایی که در سکانسی از داستان پخش می شود، تزئینی نباشد و مورد بهره برداری کاربردی قرار گیرد اما در «غریب» و در دو سکانس در اوایل و اواخر فیلم، شهید محمد بروجردی مشغول تماشای دو فیلم مهم تاریخ سینما «نبرد الجزیره» به کارگردانی جیلو پونته کوورو و «محمد رسول...» اثر مصطفی عقدا است؛ اولی را در خلوت خانه می بیند که با گلابه آغشته به مهر همسرش مواجه می شود؛ «به امشب که پیشمون موندی، نبرد الجزیره؟» بروجردی جواب می دهد: «من اینجوری ام دیگه، من رو همینجوری دوست داشته باش.» فیلم دوم را هم تقریباً اواخر غربی می بینیم، سکانسی مشهور از فیلم «محمد رسول...» که بلال حبشی بعد از فتح مکه، توصیه های پیامبر گرامی اسلام را به مسلمانان فاتح منتقل می کند: «رسول خدا می فرمایند هیچ دری نباید شکسته شود. کسی حق ندارد به اموال مردم دست درازی کند. به کسی تعرض و توهین نشود. هر کسی پشت در بسته است در امان است. افراد خانه ابوسفیان در امان هستند و کسانی که در کعبه هستند در امانند.» نکته مهم ترا اما ادعان و اعتراف دشمنان و بدخواهان پیامبر و صدقهرمانان فیلم است که پیروزی رسول خدا و سپاه اسلام را تقویت می کند. هند می گوید: «لااقل محمد به وعده اش وفا کرد. در رو به زور باز نکرد.» و ابوسفیان ادامه می دهد: «از قلب ها وارد می شه، نه از دیوار ها و این پیروزی جاودانه است.» و بعد هم که موسیقی موریس ژار تاثیر این پیروزی را به اوج خود می رساند.

حامد عفاغه به عنوان نویسنده فیلمنامه غریب و محمد حسین لطیفی به عنوان کارگردان با نگارش و طراحی همین دو سکانس و با اشاره به همین دو فیلم به زیباترین شکل ممکن، سینما را به مدد می گیرند و کاراکتر اصلی و قهرمان قصه خود را تعریف می کنند. نبرد الجزیره فیلمی درخشان در فضایی جنگی، سیاسی و ضداستعماری است و در عین حال از آن به عنوان الگویی برای جنگ های شهری و چریکی یاد می کنند که در عالم واقعیت و در مبارزات مختلفی در جهان هم به کار گرفته شد. همان شیوه ای که شهید بروجردی هم استاد آن بود و به ویژه از این مهارت در مبارزه شهری مقابل نیروهای ضدانقلاب در کردستان و همان مقطعی که در فیلم غریب می بینیم، استفاده کرد.

درعین حال سازندگان فیلم حواس شان به روحیه مسیح کردستان هم است و مهر، عطفوت و بخشندگی بروجردی را با الگویی چون محمد رسول... پیوند می زنند و نمایش می دهند؛ این که به جز شرایط ناگزیری که برای برقراری صلح باید جنگید، در باقی موارد می توان بدون جنگ و خونریزی با دشمن و مخالف گفت وگو و ا واقع کرد و از قلب ها وارد شد و یک پیروزی جاودانه را رقم زد.

همین یک قلم نشان از اشراف کامل سازندگان به سوزه دارد و آنها با آگاهی و شناخت از علاقه بروجردی به سینما، چنین سکانس های مرتبط و موثر با شخصیت و درام را در غریب تعبیه کردند و در بخش های دیگر هم با همین شیوه با کاراکتر مواجه شدند و با بازتعریف مبتنی بر واقعیت و دراماتیک بروجردی، اثری ملموس، جذاب و اثرگذار درباره یک قهرمان ملی خلق کردند.

مدیرکل بنیاد شهید و امور ایثارگران شهرستان های استان تهران گفت: نگارش فیلمنامه و تحقیق در مورد دوران حضور شهید رستگار در جنگ تحمیلی به زودی آغاز می شود. عباسعلی رضایی گفت: زندگینامه سردار شهید کاظم نجفی رستگار در قالب یک فیلم سینمایی ساخته خواهد شد و نگارش فیلمنامه و تحقیق در مورد دوران حضور این شهید والا مقام در جنگ تحمیلی به زودی آغاز می شود.

فیلم زندگینامه سردار شهید حاج کاظم رستگار تولید می شود

«جام جم» در گفت وگو با ماشاء... شاه مرادی زاده

و در آستانه هفته هنر انقلاب بررسی کرد

منزوی کردن

تفکر انقلابی در سینما

ماشاء... شاه مرادی زاده، بازیگر و کارگردان سینما و اهل مشهد است. سینماگری دغدغه مند که جمله آثاری که در آن حضور یافته، نگاهی تبیینی به موضوع انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس داشته است. این هنرمند انقلابی که ساخت «پنجشنبه آخر ماه» و سابقه بازی در فیلم هایی چون «مردی شبیه باران»، «خیلی دور، خیلی نزدیک»، «اخراجی ها» و «مهرجانی ها» را در کارنامه دارد معتقد است اگر جریان ساخت فیلم ها را در سینمای ایران بررسی کنیم به راحتی متوجه می شویم دست های آلوده ای وجود دارند که باعث می شوند آثار با پیرنگ های نامناسب ساخته شوند. او این روزها پیگیر فیلمنامه «دخترم سارا» با موضوع جمعی از شهدای دفاع مقدس است که روایت آن را در مشابیهت با فیلم «آهنگ برناتد» می داند. به بهانه اکران فیلم «غریب» در حوزه سینمای دفاع مقدس، انتشار نسخه غیرقانونی فیلم «برادران لیل» و نزدیک شدن به روز هنر انقلاب با این سینماگر درباره وضعیت سینمای استراتژیک گفت وگویی داشته ایم که در ادامه می خوانید.

۱] یک دهه از ساخت فیلم پنجشنبه آخر ماه گذشته، با توجه به دغدغه هایی که در جهت جهاد تبیین وجود دارد، چراییه فیلم سازی ادامه ندادید؟

متأسفانه در سالیان اخیر کسانی که می خواهند فیلمنامه ها را تصویب کنند به محض مواجهه با سناریوی فیلم دفاع مقدس و جنگ با هزار دلیل سعی در تغییر فیلمنامه دارند تا جایی که سرانجام فیلمنامه از بین می رود اما وقتی فیلمنامه جنگی نیست، به راحتی مجوز داده می شود. نتیجه این رویکرد ساخت یکی دو فیلم در سال در حوزه جنگ است. البته همین فیلم ها نیز در روند ساخت چنان دچار سختگیری می شوند که کارگردان نمی تواند آن را به خوبی به سرانجام برساند. اگر جریان ساخت فیلم ها را بررسی کنید به راحتی متوجه می شوید که حتما دست های آلوده ای وجود دارند که باعث می شوند فیلم ها با پیرنگ های نامناسب ساخته شوند. آنها خط قرمزهایی دارند که باید حتما رعایت شود. اگر فیلمی می سازند باید نخست اول، زتش را طلاق داده باشد. ۴۰۰ سال گذشته شخصیت اول اغلب فیلم ها یا طلاق گرفته یا تک فرزند هستند. اگر شخصیت اصلی زن است بانک پسرش زندگی می کند و اگر مرد است با دخترش زندگی می کند. درواقع جریانی درحال عادی سازی طلاق و تک فرزندی در جامعه است. اینها جریان نفوذ هستند و بارها رهبر معظم انقلاب به این مسائل اشاره کرده اند.

۲] یعنی شما به وجود جریان نفوذ در بدنه مدیریبت هنری معتقد هستید؟ پس سهم نهادهای متولی در زمینه تولید آثار استراتژیک در این مقوله چیست؟ جریان نفوذ در بدنه همین نهادها نیز وجود دارد، به عنوان مثال، «حوض نقاشی» را حوزه هنری ساخته که انقلابی ترین قسمت فرهنگی کشور است. این فیلم دقیقاً معکوس عمل می کند، زیرا به نحوی تحریم ها را نشان می دهد که گویی اصلا تقصیر حاکمیت است که آمریکایی ها به تحریم ایران دست زدند. این همان حوزه هنری است که با فیلم «پرواز در شب» و «توبه نصوح» شروع کرد و حتی نگاهی به فیلم پنجشنبه آخر ماه نداشت. این فیلم توسط بخش دانشجویی دفتر

او با بیان این که در حوزه فرهنگ ایثار و شهادت و تبیین دستاوردها و سیره شهیدان نیازمند کار جدی و جهادی هستیم، افزود: سال گذشته ۱۵۰۰ مستند تاریخ شفاهی والدین شهدا و جانبازان تولید شد. مجموعه های قرار عاشقی و آبروی کوچه ها از شبکه ۳ و ۵ سیما در حال پخش است و امسال نیز ضبط خاطرات والدین شهدا با جدیت و تا آخرین نفر از پدران و مادران شهدا که در قید حیات هستند ادامه پیدا می کند.

شهید کاظم نجفی رستگار سوم فروردین سال ۱۳۳۹ در روستای اشرف آباد شهری به دنیا آمد. او با آغاز جنگ راهی جبهه شد و در عملیات بیت المقدس با مسئولیت فرماندهی گردان میثم از لشکر حضرت ۲۷ محمد رسول... (ص) شرکت کرد. این فرمانده در عملیات بدر و در خط مقدم نبرد شرق رودخانه دجله در ۲۵ اسفندماه سال ۱۳۶۳ به شهادت رسید و پیکر مطهرش پس از ۱۳ سال در منطقه هورالهویزه تفحص شد./ تسنیم

ولی از هنرپیشه های دیگر حتی سراغی هم نمی گیرند. به همین دلیل است که می گویم دست هایی پشت پرده است و جریان نفوذ در بدنه هنر کشور فعال است. **۳] به نظر شما تکیه زدن تنها به موضوع دفاع مقدس برای جهاد تبیین باعث نشده ما سوبه های اجتماعی و سیاسی را برای تولید اثر از یاد ببریم؟**

ما متأسفانه در مواجهه با ساخت آثار دفاع مقدسی دچار جنجال هستیم؛ برخی درباره ساخت تعداد زیاد فیلم دفاع مقدس طی چهار دهه گذشته سخن می گویند که به نظم درست نیست، نگاهی به آمارها نشان می دهد تعداد فیلم جنگی بسیار کم است. در طول ۴۰ سال اگر سالی ۱۰ فیلم هم ساخته می شد، با وجود ۴۰۰ کارگردانی که فعال هستند، نهایتاً می شد ۴۰۰ فیلم در مقابل بیش از ۵۱ هزار فیلم تولید شده. آیا ما این قدر فیلم با موضوع جنگ و مقاومت داریم؟ تعداد کارگردان هایی که در این حوزه فیلم می سازند سه یا چهار نفر است و آنها نیز هر دو سال یک فیلم می سازند. از زمان ساخت فیلم هایی مثل مهرجانی ها، شیار ۱۴۳ و موقعیت مهدی جقدر

گذشته است؟ منتها چون فیلم دفاع مقدسی تاثیرگذاری بالایی دارد، برخی گمان می کنند در این حوزه زیاد کار شده است. این در حالی است که حضرت آقا بارها تاکید کرده اند ادبیات جنگ، ادبیات دفاع مقدس و کارهای هنری با این موضوع باید صد برابر شود. **۴] امروز شرایط ساخت آثار با موضوع دفاع مقدس به دلیل هزینه ها بالا رفته و برخی نیز می گویند این آثار بازگشت سرمایه ندارد. برای همین تولیدات در این اثر کم است.**

اتفاقاتنها فیلمی که همیشه تماشاگر دارد و پول خود را برمی گرداند فیلم های دفاع مقدس است. فیلم های جنگی مدت ها جزو پرفروش ترین آثار سینمای ایران بودند. موقعیت مهدی را ببینید، جزو پرفروش ترین آثار سال گذشته بود. اما جداً از این مسأله نباید به سینمای دفاع مقدس نگاه فتح گیشه داشت. اگر این گونه باشد بسیاری از فیلم ها دیگر که نتوانستند پول خود را برگردانند نیز نباید ساخته شوند.

اقتباس کلونی ژائو از رمان «همنت»

کلونی ژائو، کارگردان برنده اسکار و سازنده «سرزمین آوارگان» با اقتباس از رمانی که در دوره شکسپیر می گذرد، «همنت» رامی سازد.

این فیلمساز با اقتباس از رمان تحسین

شده مگی اوفارل با عنوان «همنت» که داستانش در دوره شکسپیر می گذرد فیلم جدیدش را می سازد. ژائو در حال نوشتن فیلمنامه این فیلم با همکاری اوفارل است.

اوفارل که نویسنده پرفروش نیویورک تایمز است «همنت» را از دریچه چشم اگنس، همسر نمایشنامه نویس مشهور نوشته است. نام اگنس جایگزین نام واقعی همسر شکسپیر که آن هاتادی بوده، شده است. او تنها پسرشی همنت ۱۱ ساله را بر اثر طاعون از دست داده و سوگوار اوست. این رمان سال ۲۰۲۰ برنده جایزه داستان زنان و جایزه حلقه ملی منتقدان کتاب شده بود.

این اولین فیلم ژائوپس از «جاودانگان» یا «ابدی ها» خواهد بود که برای مارول در سال ۲۰۲۱ ساخت و بیش از ۴۰۲ میلیون دلار در سطح جهان فروخت./ مهر

نمایش آثار کوتاه و بلند سینمای ایران در استرالیا

دهمین جشنواره فیلم های ایرانی در استرالیا میزبان مجموعه ای از فیلم های بلند و کوتاه از سینماگرانی ایرانی خواهد بود.

«ژالوا» ساخته ارسلان امیری، «تصور کن» از علی بهراد، «منطقه پایانی» به کارگردانی مشترک علی بهراد، «مهرزاد» از فرزانه گزیده، «سپاس» به کارگردانی فروغ هستم» از جهانگیر کوثری و «هزار زن» ساخته مرگان ایناتلو از جمله فیلم های حاضر در بخش فیلم های بلند و «آرامگاه» به کارگردانی علی داریبی، «غیرموجه» ساخته محمدرضا خاوری، «میراز» از عاطفه صالحی، «سپاس» به کارگردانی فروزش عابدی، «پیل» ساخته رضا رادجو، «من سعی می کنم فراموش نکنم» ساخته پگاه آهنگرانی، «وضعیت اورژانسی» ساخته مریم اسمی خانی و «هاتر» ساخته مشترک زیبا کرملعی و عماد آزاد نیز در بخش فیلم های کوتاه این رویداد سینمایی به نمایش گذاشته می شوند.

دهمین جشنواره فیلم های ایرانی در استرالیا از تاریخ ۲۶ آوریل تا ۷ می ۲۰۲۳ (۶ تا ۱۷ اردیبهشت) در شهرهای سیدنی و ملیبورن برگزار می شود./ ایسنا

سالروز درگذشت یک پیرمرد باصفا

امروز سالروز درگذشت نامر گیتی جاه است، بازیگری که سال ۹۳ در چنین روزی در ۷۹ سالگی از دنیا رفت. گیتی جاه از آن بازیگران بانمک و دوست داشتنی بود که همیشه حضور دلپذیری در نقش های مکمل داشت و به ویژه در قالب پیرمردهای باصفا خودی نشان می داد و حتی در حضور بازیگران نقش اول، دلبری می کرد. یکی از بهترین بازی های گیتی جاه، نقش پدر رضا عطاران و همسر اکبر عبدی ـ که نقش مادر عطاران را بازی می کرد ـ در «خوابمیداد» بود که به خاطر بازی در آن دیپلم افتخار بهترین بازیگر نقش مکمل مرد جشنواره فیلم فجر را به دست آورد. گیتی جاه همچنین دو بار در تلویزیون نقش محمدرضاشاه پهلوی را بازی کرد. روحش شاد و یادش گرامی.

